

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul hotărârii Guvernului privind modul și condițiile de acordare și retragere a permisiunii de folosire a denumirii oficiale sau istorice a statului, ori a abrevierilor sau derivatelor denumirii oficiale sau istorice a statului în denumirea persoanei juridice cu scop lucrativ

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul *hotărârii Guvernului privind modul și condițiile de acordare și retragere a permisiunii de folosire a denumirii oficiale sau istorice a statului, ori a abrevierilor sau derivatelor denumirii oficiale sau istorice a statului în denumirea persoanei juridice cu scop lucrativ* a fost elaborat de Ministerul Justiției.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Prezentul proiect are drept scop executarea prevederilor art. 9 alin. (11¹) din Legea nr. 220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și întreprinzătorilor individuali.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

La data de 11 mai 2018 Parlamentul a adoptat Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr. 83 prin care a fost modificată inclusiv Legea nr. 220/2007 privind înregistrarea persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali. Astfel, urmare a modificărilor operate la art. 9 alin. (11¹) al legii menționate *se permite înregistrarea unei denumiri a persoanei juridice care conține denumirea oficială sau istorică a statului, ori abrevieri sau derivate ale denumirii oficiale sau istorice a statului dacă solicitantul înregistrării deține permisiunea corespunzătoare, care se acordă și se retrage în modul și în condițiile stabilite de către Guvern.*

Cu toate acestea, la momentul actual, mecanismul de acordare și retragere a permisiunii respective nu este aprobat.

Această situație conduce la prejudicierea intereselor legale ale persoanelor juridice care solicită utilizarea denumirii oficiale sau istorice a statului. Prin urmare, se impune adoptarea unui act normativ care să reglementeze în mod detaliat și clar condițiile și procedura de acordare și retragere a permisiunii, asigurând astfel aplicarea uniformă a legislației, respectarea principiilor de transparență și predictibilitate, precum și protecția intereselor legale ale persoanelor juridice.

Principala problemă care necesită soluționare este eliminarea obstacolelor la înregistrarea persoanelor juridice cu scop lucrativ care intenționează să utilizeze în denumirea lor elemente ce includ denumirea oficială sau istorică a statului. De asemenea, este necesar să se prevină riscul ca utilizarea nelimitată a acestor denumiri de către agenții economici să creeze confuzie în rândul consumatorilor cu privire la originea, calitatea sau natura produselor ori serviciilor oferite.

Un alt aspect important îl reprezintă evitarea situațiilor în care denumirile folosite de agenții economici ar putea fi confundate cu cele ale autorităților sau

instituțiilor publice, ceea ce ar putea induce în eroare consumatorii, partenerii contractuali, dar și cetățenii, în general.

La fel, utilizarea acestor denumiri fără reglementări stricte poate prejudicia imaginea statului, în special în cazul în care ele sunt asociate cu produse sau servicii care contravin ordinii publice ori bunelor moravuri.

Prin urmare, aprobarea unui cadru normativ care să reglementeze utilizarea denumirii oficiale sau istorice a statului în denumirea persoanelor juridice cu scop lucrativ este indispensabilă.

De reținut, că ministerul a încercat, în repetate rânduri, să promoveze proiectul propus consultării, dar din varii motive (remanieri guvernamentale, poziții contradictorii ale avizatorilor, etc) nu a fost posibilă avansarea pe acest proiect.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

Promovarea și implementarea prevederilor prezentului proiect vizează realizarea următoarelor **obiective principale**:

- implementarea prevederilor art. 9 alin. (11¹) din Legea nr. 220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali, în vederea reglementării utilizării denumirii oficiale sau istorice a statului;
- consolidarea cadrului normativ în domeniul utilizării denumirii oficiale sau istorice a statului, ori a abrevierilor sau derivatelor acesteia, prin stabilirea unor reguli clare și predictibile, care să asigure transparența și echitatea procesului decizional;
- instituirea unui mecanism procedural eficient, care să reglementeze nu doar modul de acordare, dar și de retragere a permisiunii de folosire a denumirii oficiale sau istorice a statului Republica Moldova în denumirea persoanelor juridice cu scop lucrativ, astfel încât să fie prevenite utilizările abuzive sau neconforme;
- protejarea intereselor publice și a imaginii statului, prin limitarea utilizării denumirii oficiale sau istorice a statului în cazurile în care aceasta aduc atingere ordinii publice, bunelor moravuri sau reputației Republicii Moldova;
- asigurarea aplicării uniforme a reglementărilor, prin crearea unui cadru normativ coerent și detaliat, care să permită o interpretare și implementare unitară a legislației în acest domeniu.

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul *hotărârii Guvernului privind modul și condițiile de acordare și retragere a permisiunii de folosire a denumirii oficiale sau istorice a statului, ori a abrevierilor sau derivatelor denumirii oficiale sau istorice a statului în denumirea persoanei juridice cu scop lucrativ* propune aprobarea:

- Regulamentului privind modul și condițiile de acordare și retragere a permisiunii de folosire a denumirii oficiale sau istorice a statului, ori a abrevierilor sau derivatelor denumirii oficiale sau istorice a statului în denumirea persoanei juridice cu scop lucrativ;
- Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Comisiei pentru acordarea permisiunii de folosire a denumirii oficiale sau istorice a statului, ori a abrevierilor sau derivatelor denumirii oficiale sau istorice a statului în denumirea persoanei juridice cu scop lucrativ.

I. Regulamentul privind modul și condițiile de acordare și retragere a permisiunii de folosire a denumirii oficiale sau istorice a statului, ori a abrevierilor sau derivatelor denumirii oficiale sau istorice a statului în denumirea persoanei juridice cu scop lucrativ reglementează aspecte referitoare la:

1. Condițiile ce permit acordarea permisiunii.

Astfel, persoana juridică este în drept să solicite permisiunea dacă întrunește cel puțin una din următoarele condiții:

- totalul veniturilor din ultimul an al persoanei juridice din exportul de produse și/sau servicii reprezintă cel puțin 50%;
- persoana juridică are atribuit statutul de contribuabil mare, conform legislației;
- denumirea oficială sau istorică a statului din conținutul denumirii unei persoane juridice înregistrate în Republica Moldova, a cărei fondator/asociat/acționar majoritar este o persoană juridică străină, identifică geografic persoana juridică înregistrată în Republica Moldova față de persoana juridică străină;
- statul deține o parte socială de cel puțin 25% din capitalul social sau, după caz, cel puțin 25% din pachetul de acțiuni al persoanei juridice.

Menționăm că potrivit art. 5 pct. 39) din Codul fiscal al Republicii Moldova *mare contribuabil este considerat contribuabilul identificat conform criteriilor de selectare a marilor contribuabili, elaborate de către Serviciul Fiscal de Stat, și inclus în Lista agenților economici – mari contribuabili.*

1. Conținutul cererii pentru acordarea permisiunii, precum și lista documentelor ce trebuie anexate la cerere. Cererea va putea fi depusă atât în formă scrisă cât și în formă electronică, cu respectarea rigorilor stabilite pentru documentul electronic. Pentru comoditate, modelul cererii este anexat la regulament;

2. Locul unde va fi depusă cererea și termenul în decursul căruia se va examina cererea. Cererile privind eliberarea permisiunii se vor depune la Instituția publică „Agenției Servicii Publice” or, potrivit pct. 7 sbpct. 5) al anexei nr. 1 din Hotărârea Guvernului nr. 314/2017 privind constituirea Agenției Servicii Publice, unul din domeniile de competență ale Agenției este înregistrarea de stat a persoanelor juridice, filialelor și reprezentanțelor acestora și a persoanelor fizice întreprinzători individuali.

4. Temeiurile de refuz în acordarea permisiunii de folosire a denumirii statului reprezintă condiții care trebuie respectate întru protejarea dreptului și interesului legitim al consumatorului de a fi informat corect asupra originii și naturii produsului comercializat sau serviciului prestat de către persoana juridică, sediului acesteia, precum și pentru a asigura respectarea ordinii publice, a bunelor moravuri și protecția imaginii statului. Totodată, temei pentru refuzul acordării permisiunii va constitui și faptul dacă în privința persoanei juridice a fost emisă pe parcursul ultimilor 2 ani o decizie de retragere a permisiunii.

5. Perioada nedeterminată pentru care se acordă permisiunea. Totodată, în cazul în care persoana juridică, care deține permisiunea și folosește denumirea

oficială sau istorică a statului, decide să modifice denumirea respectivă, aceasta va fi obligată să obțină o nouă permisiune contra unei noi taxe de stat;

6. Obligația titularului de a folosi denumirea în forma indicată în decizia de acordare a permisiunii.

Permisiunea se retrage de către Comisie dacă persoana juridică folosește denumirea ce conține denumirea oficială sau istorică a statului în altă formă decât cea indicată în decizia de acordare a permisiunii sau persoana juridică folosește denumirea oficială sau istorică a statului în calitate de denumire a unităților de producție/comerț/prestare a serviciilor și a produselor persoanei juridice sau în cuprinsul acestor denumiri, cu excepția cazului în care denumirea acestora reproduce exact denumirea persoanei juridice.

II. Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Comisiei pentru acordarea permisiunii de folosire a denumirii oficiale sau istorice a statului, ori a abrevierilor sau derivatelor denumirii oficiale sau istorice a statului în denumirea persoanei juridice cu scop lucrativ conține norme privind:

1. Misiunea și atribuțiile Comisiei:

- examinarea cererilor de acordare a permisiunii de folosire a denumirii oficiale sau istorice a statului, ori abrevierilor sau derivatelor denumirii oficiale sau istorice a statului în denumirea persoanei juridice cu scop lucrativ;
- adoptarea deciziei privind acordarea, retragerea sau refuzul în acordarea permisiunii;
- monitorizarea modului de folosire a denumirii oficiale sau istorice a statului, ori abrevierilor sau derivatelor denumirii oficiale sau istorice a statului în denumirea persoanei juridice cu scop lucrativ;
- examinarea sesizărilor privind încălcarea modului de folosire a denumirii pentru care s-a acordat permisiunea.

2. Organizarea și funcționarea Comisiei:

Comisia va fi un organ colegial decizional, fără personalitate juridică. Suportul tehnic, material, spațiul pentru desfășurarea ședințelor și lucrările de secretariat ale Comisiei vor fi asigurate de ASP. Acest lucru este determinat de faptul că, în conformitate cu pct. 7 sbpct. 5) al anexei nr. 1 din Hotărârea Guvernului nr. 314/2017 privind constituirea Agenției Servicii Publice, unul din domeniile de competență al Agenției este înregistrarea de stat a persoanelor juridice, filialelor și reprezentanțelor acestora și a persoanelor fizice întreprinzători individuali.

Comisia va fi constituită din 7 membri, având o componență reprezentativă (Cancelaria de Stat, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Ministerul Finanțelor, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Culturii, Institutul de Filologie Română „Bogdan Petriceicu-Hașdeu”, Instituția publică „Agenția Servicii Publice”) Entitățile indicate vor desemna, prin ordin, în calitate de membri a Comisiei doar persoane care exercită funcții cu atribuții de conducere.

Menționăm că sintagma „funcție cu atribuții de conducere” de la pct. 6 este o noțiune generică, care desemnează funcții de diferite niveluri din cadrul autorităților și instituțiilor enumerate. Astfel, în sensul acestei noțiuni se includ următoarele categorii de persoane:

- 1) persoanele cu funcție de demnitate publică;
- 2) funcționarii publici de conducere de nivel superior;
- 3) funcționarii publici de conducere;
- 4) directorul, directorul adjunct, secretarul științific, precum și conducătorii și adjuncții conducătorilor subdiviziunilor interne ale Institutului de Filologie Română „Bogdan Petriceicu-Hașdeu”;
- 5) directorul, prim-directorul adjunct, directorii adjuncți, precum și conducătorii și adjuncții conducătorilor subdiviziunilor interne ale Instituției publice „Agenția Servicii Publice”.

Categoriile de persoane prevăzute la pct. 1)-3) sunt cele reglementate de Legea 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, precum și Legea 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.

Reprezentantul Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării va fi obligatoriu unul dintre Secretarii de stat și va avea calitatea de președinte al Comisiei.

Secretarul Comisiei se va desemna din cadrul ASP, prin ordinul directorului. Secretarul Comisiei nu va fi membru al Comisiei și nu va avea drept de vot.

3. Organizarea și desfășurarea ședințelor Comisiei:

Membrii Comisiei se vor întruni în ședințe la necesitate. Astfel, pornind de la specificul atribuțiilor Comisiei, necesitatea convocării și desfășurării ședințelor Comisiei va depinde în exclusivitate de numărul de cereri sau sesizări depuse.

Ședințele Comisiei se vor considera deliberative dacă la ele participă cel puțin 5 membri.

Ședințele nu vor fi publice, or, la examinarea cererilor de acordare a permisiunii, precum și la monitorizarea folosirii acestora, vor putea fi prelucrate, utilizate și examinate informații confidențiale din domeniul afacerilor, reglementate de legislația privind secretul comercial, care țin de producție, tehnologie, administrare, finanțe, de altă activitate a vieții economice a persoanei juridice, a căror divulgare (transmitere, scurgere) poate afecta interesele agentului economic, precum și informații care cad sub incidența legislației privind protecția datelor cu caracter personal.

Astfel, pornind de la caracterul informațiilor examinate în cadrul ședințelor Comisiei, se impune respectarea unui regim special de confidențialitate, fapt prevăzut expres și la pct. 11.5 din regulamentul de organizare și funcționare a Comisiei.

4. Procedura de adoptare a deciziilor:

Deciziile Comisiei se adoptă cu votul majorității membrilor săi. Prin urmare, deciziile Comisiei se adoptă cu cel puțin 4 voturi, or, Comisia este constituită din 7 membri. Opiniile separate ale membrilor Comisiei se vor anexa la deciziile Comisiei.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Opțiuni alternative nu există. În cazul în care nu va fi adoptat cadrul normativ propus, va continua să existe un vid normativ, or lipsa mecanismului de acordare

și retragere a permisiunii afectează interesele legale ale persoanelor juridice care doresc să utilizeze denumirea oficială sau istorică a statului în denumirea sa.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Nu este aplicabil

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Se preconizează un impact financiar pozitiv asupra bugetului de stat, prin încasarea taxei de stat pentru eliberarea permisiunii de utilizare a denumirii oficiale sau istorice a statului, stabilită conform pct. 12 din anexa nr. 1 la Legea taxei de stat nr. 213/2023, în cuantum de 100.000 lei.

Această taxă contribuie la generarea de venituri suplimentare pentru bugetul public, având în vedere caracterul limitat și selectiv al acordării permisiunii, destinat persoanelor juridice care îndeplinesc condițiile legale.

Se impune precizarea că prin prezentul proiect nu se impun taxe sau costuri adiționale celor deja stabilite prin Legea taxei de stat.

Implementarea proiectului nu va necesita surse financiare de la bugetul de stat. Potrivit pct.4 și 7 din anexa nr. 2 la proiectul hotărârii Guvernului, membrii Comisiei nu vor fi remunerați, iar cheltuielile aferente activității Comisiei vor fi asigurate de I.P. „Agenția Servicii Publice”, care conform pct. 3 și 30 din Statutul său, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 314/2017, dispune de autonomie financiară, obținând venituri din serviciile prestate.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Asupra sectorului privat se pot distinge avantaje economice, sociale și de imagine generate de implementarea proiectului cu condiția acordării permisiunii de folosire a denumirii oficiale sau istorice a statului în denumirea persoanei juridice cu scop lucrativ. Astfel, proiectul va avea un impact limitat asupra sectorului privat, fiind relevant doar pentru persoanele juridice cu scop lucrativ (agenți economici) care solicită și utilizează în denumirea sa, denumirea oficială sau istorică a statului. În cele ce urmează pot fi evidențiate următoarele avantaje ale obținerii și utilizării permisiunii:

1. Promovarea agentului economic și a serviciilor prestate. Utilizarea denumirii oficiale sau istorice a statului în denumirea agentului economic poate contribui la:

- **creșterea credibilității și prestigiului** pe piață, prin asocierea cu valorile și imaginea Republicii Moldova;
- **promovarea produselor și serviciilor** pe plan național și internațional, prin consolidarea unui brand recunoscut și asociat cu statul;
- **facilitarea accesului pe piețele internaționale**, întrucât denumirea oficială a statului poate servi drept un indicator de origine geografică ce sporește competitivitatea produselor și serviciilor.

2. Promovarea imaginii Republicii Moldova. Proiectul propune un mecanism care va permite promovarea într-un mod controlat și coerent a imaginii statului pe plan internațional, urmare a oferirii permisiunii de utilizare a denumirii statului în baza unor criterii certe și previzibile:

- **consolidarea recunoașterii Republicii Moldova** ca un stat activ în economia globală, prin prezența produselor și serviciilor de calitate purtând denumirea sa oficială sau istorică;
- **atragera de investitori străini** care pot percepe denumirea oficială a statului drept o garanție a calității și seriozității agenților economici care activează sub acest brand;
- **promovarea valorilor culturale și economice** ale Republicii Moldova prin intermediul produselor și serviciilor purtătoare ale denumirii statului.

3. Avantaje economice pentru agenții economici. Cel mai valoros avantaj este accesul la piețele internaționale prin utilizarea unor simboluri distinctive de alți agenți economici, or, agenții economici, care desfășoară activități de export cu produse autohtone pot utiliza denumirea oficială a statului ca un avantaj competitiv în stabilirea și menținerea relațiilor comerciale internaționale, garantând astfel calitatea și originea produselor lor.

În același timp și companiile străine ar putea să se identifice prin preluarea de către filiale a denumirii companiei-mamă și a denumirii locului constituirii/locului activității în raport cu alte asemenea companii similare înregistrate în alte state.

4. Promovarea unui cadru economic pozitiv

Implementarea acestui proiect va contribui la dezvoltarea unui mediu economic favorabil, întrucât:

- **oferă transparență și predictibilitate** în procesul de acordare a permisiunii de folosire a denumirii oficiale sau istorice a statului și de utilizare, propriu-zisă, a respectivei denumiri;
- **stimulează competiția** pe piețele locale și internaționale, oferind agenților economici eligibili posibilitatea de a se diferenția pozitiv.

În concluzie, mecanismul propus prin proiectul hotărârii Guvernului va debloca posibilitatea solicitării și utilizării denumirii oficiale sau istorice a statului în denumirea persoanelor juridice cu scop lucrativ, va contribui la creșterea vizibilității agenților economici atât pe plan intern, cât și internațional. Asocierea dintre denumirea oficială a statului și activitatea economică reprezintă un factor important în consolidarea relațiilor economice și atragerea de noi oportunități pentru companiile moldovenești.

Adițional, se impune precizarea că prevederile prezentului act normativ nu se vor aplica persoanelor juridice cu scop lucrativ, care deja utilizează în denumirea sa denumirea oficială a statului în partea ce ține de acordarea permisiunii. Or, acest fapt, a fost prevăzut expres în Art. IV alin.(3) din [Legea nr. 83/2018](#):

*„(3) Modificările prevăzute de prezenta lege referitoare la **obținerea permisiunii** de folosire a denumirii oficiale sau istorice a statului ori a abrevierilor sau derivatelor denumirii oficiale sau istorice a statului în denumirea persoanei juridice **nu se aplică** persoanelor juridice cu scop lucrativ care, la data intrării legii în vigoare, sînt înregistrate în Registrul de stat al persoanelor juridice cu denumirea ce conține denumirea oficială sau istorică a statului ori abrevieri sau derivate ale denumirii oficiale sau istorice a statului.”*

4.4. Impactul social

Nu este aplicabil
4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal
Nu este aplicabil
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
Nu este aplicabil
4.5. Impactul asupra mediului
Nu este aplicabil
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Nu este aplicabil
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsurile normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
Nu este aplicabil
5.2. Măsurile normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Nu este aplicabil
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional și Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, anunțul privind inițierea elaborării proiectului a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Justiției www.justice.gov.md , la directoriul Transparența decizională, secțiunea Anunțuri privind inițierea elaborării actelor normative. Anunțul poate fi vizualizat la accesând acest link .
7. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
Aprobarea hotărârii de Guvern nu necesită elaborarea și promovarea altor proiecte de acte normative.
8. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
Pentru implementarea prezentului proiect autoritățile/instituțiile enumerate la pct. 5 din anexa nr. 2 la proiectul hotărârii Guvernului urmează să desemneze membri Comisiei, iar ministrul dezvoltării economice și digitalizării să emită ordinul cu privire la crearea Comisiei, ce va conține componența nominală a acesteia.